ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

MAHALLA

Ўзбекистон “МАҲАЛЛА” хайрия жамғармасининг нашри

№ 13-14 (145-146) | 2000 йил 16 февраль, чоршанба | Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Ю.Н.Агзамовни Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири этиб тайинлаш тўғрисида

Юрий Набиевич Агзамов Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири этиб тайинлансин ва шу муносабат билан мудофаа вазири ўринбосари - Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ қўмондони вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 14 феврал

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

«СОҒЛОМ АВЛОД» ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

Соғлом авлодни тарбиялашга, юксак умуминсоний қадриятларга асосланган ҳаётий ўрнига эга бўлган маънавий бой, ахлоқан етук, интеллектуал ривожланган, юқори билимли, жисмонан бақувват, ҳар томонлама камол топган шахсни шакллантиришга йўналтирилган кенг кўламли чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида ҳамда Ўзбекистон Республикасида 2000 йилнинг «Соғлом авлод йили» деб эълон қилиниши муносабати билан Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагиларга:

соғлом оилани шакллантириш ва оилада юксак маънавий-ахлоқий муҳитни ривожлантириш учун шарт-шароитларни такомиллаштиришга;

давлат, жамият ва оила томонидан соғлом фарзанд туғилишига эътибор ва ғамхўрликни кучайтиришга, болаларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, таълим олиши ва ҳар томонлама камол топиши учун шарт-шароитларни яхшилашга;

«Меҳрибонлик» уйларида, мактаб-интернатларда ва ихтисослаштирилган мактабларда тарбияланаётган болаларга давлат томонидан ёрдамни кучайтиришга;

ижтимоий тафаккурда етук, ҳар томонлама камол топган ва соғлом авлоднинг туғилиши ва тарбияланиши учун юксак масъулият психологиясини шакллантиришга, соғлом авлоднинг туғилиши ва тарбияланиши масалалари бўйича аҳолига ялпи билим бериш тизимини яратишга йўналтирилган «Соғлом авлод» давлат дастури тасдиқлансин.

2. Белгилансинки, «Соғлом авлод» давлат дастурида назарда тутилган чора-тадбирларни, уларнинг аҳамияти ва кўламларини, сарф-харажатлар ҳажмларини ва ижтимоий оқибатларини ҳисобга олган ҳолда, амалга ошириш 2000 йилда ва кейинги йилларда тегишли ресурслар билан таъминланиши керак.

Давлат дастури топшириқларининг унда белгиланган муддатларга мувофиқ сўзсиз бажарилиши учун ўзларига боғлиқ бўлган барча чора-тадбирларни кўриш, барча мавжуд имкониятларни сафарбар этиш вазирликлар, идоралар, ҳудудий ҳокимият ва бошқарув органлари ҳар бир раҳбарининг муҳим инсоний бурчи деб ҳисоблансин.

3. «Соғлом авлод» давлат дастурини бажаришга доир ишларни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш учун Республика комиссияси тузилсин.

Республика комиссияси зарурият бўлганда Давлат дастурининг тегишли йўналишлари бўйича олимлар, мутахассислар ва жамоатчилик вакилларидан иборат ишчи гуруҳлари тузсин ва жойларда дастурий чора-тадбирларнинг амалга оширилиши бўйича ишларнинг ҳақиқий аҳволи ўрганилишини таъминласин.

4. Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплекси котибияти Республика комиссиясининг ишчи органи этиб белгилансин.

5. Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплекси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги «Соғлом авлод учун» жамғармаси ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда «Соғлом авлод учун» жамғармасида жамланаётган молиявий маблағларнинг миқдорлари ва манбаларини танқидий баҳолаб чиқсинлар ва бир ҳафта муддатда Вазирлар Маҳкамасига:

Жамғармани «Соғлом авлод» давлат дастурини амалга ошириш бўйича Жамғармага юкланган вазифаларнинг бажарилишини таъминлайдиган миқдорларда зарур молиявий манбалар билан тубдан мустаҳкамлаш;

вилоятларда Жамғарма филиалларини ташкил этиш, уларнинг тегишли моддий-молиявий базасини яратиш;

Жамғармани ва унинг ҳудудий филиалларини, биринчи навбатда бюджетдан ташқари жамғармалар ҳамда юридик ва жисмоний шахсларнинг, ҳомийлик маблағлари ҳисобидан маблағ билан таъминлаш бўйича таклифлар киритсинлар.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги «Соғлом авлод учун» жамғармаси ҳамда манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда Жамғарма маблағларини шакллантириш ва улардан мақсадли фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни ишлаб чиқсин ва белгиланган муддатларда тасдиқлашга киритсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси комплекслари вазирликлар, идоралар, уюшмалар, концернлар корпорациялар ва компаниялар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари йилнинг ҳар чорагида ўз мажлисларида манфаатдор органлар ва тузилмаларни жалб этган ҳолда, «Соғлом авлод» давлат дастурининг бажарилишини кўриб борсинлар. Йилнинг ҳар чораги якунлари бўйича йил чорагидан кейинги ойнинг 5-кунигача — Вазирлар Маҳкамасига ҳисобот даврида Давлат дастури топшириқларининг амалга оширилиши якунлари тўғрисида таҳлилий ахборот тақдим этсинлар.

7. Давлат матбуот қўмитаси, «Ўзтелерадио» компанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, республика оммавий ахборот воситалари қабул қилинган «Соғлом авлод» давлат дастурида назарда тутилган чора-тадбирларнинг роли ва аҳамияти кенг тушунтириб берилишини таъминласинлар.

Марказий телевидениеда ва вилоятлар телевидениеларида ҳамда Тошкент шаҳар телевидениесида «Соғлом авлод» бу бизнинг келажагимиз» махсус мунтазам кўрсатувини ташкил этиш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблансин. Уни тайёрлашга юқори малакали мутахассислар, шифокорлар, психологлар, ота-оналар, тарбиячилар, ёзувчилар, журналистлар, соғлом авлод муҳофазасига дахлдор барча кишилар жалб этилсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў. Т. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 15 февраль

ШУ СОННИНГ

2-САҲИФАСИДА

● Улкан орзулар, катта саъй-ғайрат билан бошланган таълим, муаммолар исканжасида эшилиб қолди.

Тўхтамуроднинг хомушлиги шундан!

● Оқсоқол машҳур бўлсинми ё моҳир? Ё...

● Идораси йўқ маҳалланинг аҳволини кўринг. Маҳалла оқсоқолининг бошпанаси, мавқеи унинг фаолиятига омил бўлади.

● Чой Гван Сун - маҳаллада.

3-САҲИФАСИДА

● Кабеллар ўғирланди. Жуфтак ростланди. Азиятни эса аҳоли чекмоқда.

● «Қизим эри билан ажрашганидан кейин бошпанасиз қолишига озгина қолди».

● Бизда ҳам аёллар ҳуқуқини кўта-ришга қаратилган қо-нунлар бор.»

● Оилавий можаро: дастлабки баҳслар ҳал қилувчидир.

4-САҲИФАСИДА

● «Қўшнининг ҳурмати - онанинг ҳурмати билан баробар», - деганлар Пайғамбаримиз.

● Маҳаллада тобланган спортчи.

● Ҳайвонларга ваҳшийларча муносабатда бўлиш дев ишидир, - дейди Зардўшт.

● Умуман, Зар-дўшт нимани тарғиб қилган? Бу ҳақда ҳам билган маъқул.

Давр даъвати

Огоҳлик — ҳар кимнинг ҳар кунги иши

Қорақалпоғистон Республикаси фаолларининг йиғилишида ана шуларга алоҳида эътибор қаратилди. Дарҳақиқат, Оролбўйи ҳудуди жойлашган ўрни, яъни бепоён Устюрт саҳроси, Қизилқум сарҳадларини доимо кўнгилдагидек назорат қилиш имконияти қийинлиги жиҳатидан баъзи террорчилар, диний ақидапарастларнинг эътиборини жалб этиши табиийдир.

Устига устак сўнгги вақтларда шундай фаровон турмушимизни кўра олмайдиган, дин ниқобидаги ҳар хил экстремистик оқимлар йигит-қизлар онгини заҳарлаб, уларни жиноий йўлларга тортмоқдалар. Уларнинг ортида қандай кучлар тургани эса маълум.

Қорақалпоғистон Республикасида 230 та фуқаролар йиғинлари оқсоқоллари, уларнинг икки мингга яқин маслаҳатчилари фаолият кўрсатмоқда. Бу - катта куч. Тўғрисини айтиш лозим, улар ўзларига берилган ҳуқуқлардан ҳали ҳам шу кун талаблари даражасида фойдаланаётгани йўқ. Аксар фуқаролар йиғинлари оқсоқоллари «Сен менга тегма, мен сенга...» қабилида иш юритмоқда. Кўча бийларининг, фуқаролар йиғинлари ҳудудидаги катта ҳурмат-иззатга эга бўлган ёшуллиларнинг, дин арбоб-ларининг диний ақидапарастларга қарши кураши ўзининг самарасини бермаяпти. Гапнинг индаллосини айтганда, уларнинг кўп қисмида ташаббускорлик етишмаяпти. Натижада эса айрим ёшлар ҳар хил нохуш ҳаракатлар билан шуғулланмоқда, жиноят кўчасига кириб, келажагига, ўзининг тақдири илдизига болта урмоқда.

Йиғилишда ҳар хил ижтимоий гуруҳ ва қатламларнинг фарқини ҳисобга олиб, амалий ишлар билан маънавий дунёни ривожлантириш, иймон-эътиқоди бутун, эрки мустаҳкам, собит дунёқарашга эга, буюк аждодларимизнинг бебаҳо мерослари ва замонавий фикрига асосланиб яшайдиган етук инсонни тарбиялаш масаласига эътибор қаратилди. Бу борада ҳам ўзини ўзи бошқариш идоралари олдида ғоят улуғвор вазифалар турганлиги таъкидланди.

Қорақалпоғистон фаоллари тинч-тотувликни сақлаш, аҳоли хотиржамлигини доимо таъминлашда шу табаррук заминда яшаётган миллатлар ва элатлар вакилларининг дини, эътиқоди, урф-одати ва анъаналарига ҳурмат билан муносабатда бўлиш - уларга етарли шароитлар яратиш муҳимлиги тўғрисида алоҳида сўз юритдилар.

Маърузачи ва музокараларда қатнашган Қорақалпоғистон Ички ишлар вазири Ж.Шилмонов, Телерадиокомпания раиси А.Есемуротов, «Қорақалпоғистон жаслари» газетаси мухбири А.Турекеева, Қорақалпоғистон мусулмонлари қазияти имом-хатиби М.Абдиев, Тўрткўл тумани «Шўрахон» овул фуқаролар йиғини оқсоқоли И.Ортиқов, Бердақ номидаги Қорақалпоқ Давлат университети ректори К.Ўтаниёзов ва бошқалар жиноятчиликка, экстремизм ва зўравонликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши кураш - ҳамманинг иши эканлигини таъкидлашди.

**А.ИСКАНДАРОВ,
«Mahalla» мухбири.**

Зумрад қиш ҳам секин-секин ортга чекиниб, кўклам фасли яқинлашмоқда. Баҳор дов-дарахтлардан ҳам олдин бобо деҳқон қалбида уйғонади ва илиқ меҳр бўлиб дов-дарахтга сингади. Бугунги кунда бободеҳқон кўнгли уйғонган пайт ва улар боғ-роғлар холидан хабар олишга чоғланди.

Хат ва шарҳ

Қилар эдик муросаи мадора, афсус, йўқда маҳаллада идора

«Мен фалон маҳалладанман» дея кўкрак керишни ким хоҳламайди? Лекин «Менинг маҳалламда мана бундай муаммо бор», дея тан олиш ҳам ўзича бир жасорат. Зеро, ҳар қандай муаммони унинг мавжудлигини тан олмасдан туриб ечиб бўлмайди. Бундан ташқари, бир маҳаллада бор бўлган муаммо иккинчиси учун ҳам бегона бўлмаслиги мумкин. Демак, бир маҳаллада тан олинган ва ҳал этилган муаммо, иккинчи маҳалладаги муаммонинг ечилишига ҳам йўл очиши, ҳеч бўлмаганда олдини олишга омил бўлиши мумкин.

Газетамизнинг 2-саҳифасида ангренлик куйинчак оқсоқолнинг ташвишларидан огоҳ бўласиз.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2000 йил 15 февралдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*/

1 Австралия доллари	90,20	1 Германия маркаси	72,13
1 Австрия шиллинги	10,25	1 Польша злотийси	34,57
1 Англия фунт стерлинги	229,81	1 СДР	193,38
10Бельгия франки	34,97	1000 Туркия лираси	0,26
1 Голландия гульдени	64,02	1 Финляндия маркаси	23,73
10 Греция драхмаси	4,24	1 Франция франки	21,51
1 Дания кронаси	18,96	1 Швейцария франки	87,91
1 БАА дирхами	39,01	1 ЕВРО	141,08
1 АҚШ доллари	143,27	10 Жанубий Корея вони	1,29
1 Миср фунти	41,86	10 Япония иенаси	13,10
10 Испания песети	8,48	1 Россия рубли	4,98
100 Италия лираси	7,29	1 Украина гривнаси	25,67
1 Канада доллари	98,89		
1 Хитой юани	17,31		
10 Люксембург франки	34,97		
1 Малайзия ринггити	37,71		

***/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий:
«Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

Таҳририят манзили:
Тошкент,
Навоий кўчаси, 18 «А»-уй ва Матбуотчилар кўчаси,
32-уй, 622, 635-хоналар.

Хатлар учун:
700011, Тошкент-11, а/қ 7168

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-57-62,
масъул котиб 144-34-24
ижодий бўлимлар— 144-23-90,

Қабулхона — 144-23-34,
133-39-89.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

Бухоро

ҚЎШМА КОРХОНА

1997 йилнинг март ойида бу ерда Ҳиндистон ва Бухоро ўртасидаги Гуфик — Авиценна қўшма корхонаси иш бошлаган эди.

– Ҳозирги кунда корхонада 13 хилдаги дори-дармон ишлаб чиқарилиб, республикамизнинг барча вилоят, шаҳар ва туманларига, шунингдек, бир қатор хорижий давлатларга етказиб берилмоқда, – дейди қўшма корхонанинг тижорат бўйича директори Нарзулла Эгамбердиев. – Шу қабилда мамлакатимиз аҳолисининг дори-дармонга бўлган эҳтиёжи бирмунча қондирилиши билан бирга, 40 нафарга яқин мутахассис иш билан таъминланди.

Қўшма корхона жамоаси жорий йилда таблеткалар ва капсулали дорилар хилини 20 тага етказиш йўлида фидойилик билан меҳнат қилмоқда. Шуниси эътиборга лойиқки, сентябрь ойида корхонада қиймати 4 миллион АҚШ долларини ташкил этадиган янги линия ишга туширилади. Натижада болалар учун 22 хилдаги қуруқ инъекцион антибиотиклар тайёрланади. Шу тарика бу ерда йилига 210455 қути дори-дармонлар тайёрланади. Бу эса 50 миллион аҳолининг дори-дармонга бўлган эҳтиёжини қондиради.

Воси НОСИР, «Туркистон-пресс»

Ҳаким САТТОРОВ

Очиқчасига

Нега хомушсан, ўғлон?

Бир дилкаш қўшним бор. Кам кўришамиз, бироқ ҳар учрашувимиз эсда қоладиган бўлади. Ўзи кенгликлар бағрида туғилиб улғайган, учқур орзулар қанотида катта шаҳарга келиб, ўқиган, аввало куйканаклиги, кейин эса ўзининг эътирофича «нон -насиба» туфайли Тошкентда умргузаронлик қилади. Баъзан эшилиб кетганда, «битта қошиқдан бошлаб шунчасига эришдим, камини худо тўлдиради,деган умидим бор», дея дил қулфини очарди. Лекин шу кунларда...

Беш - олти йил олдин нуқул ўзининг ташвиши билан банд эди: гоҳ чарм куртка, гоҳ видео... га пул тўплаётганини ёзғириб қоларди.Ўзи ҳамон давлатга қарашли қурилиш ташкилотларидан бирида ишлайди. Шу қўшним ё ёши улғайди, ё замонага монанд ўзи улғайди,воқеликка бошқача қарай бошлади. Инчунун, «бизнинг бўладиганимиз бўлди, буёғимиз сингди, энди кейинги авлодни замонабоп қилиб тарбиялайлик» деган гапни бот-бот такрорлайдиган одат чиқарди. Қирқдан энди ўтган одамнинг ғояси-бу.

— Оллоҳимдан айланай, болам яхши, - дер эди шукронасидан бағри тўлиб,- мактабни аъло баҳоларга тугатди, саломатлиги ҳам жойида. Ўз кучи билан дорилфунунга ҳам кирди.

Мўйловлари энди сабза уриб келаётган,худди учишга шайланаётган сор бургутдек тўлишган Тўхтамурод ростдан ҳавас қилгулик ўғлон.

Яқиндан бошлаб ота-уста Холмирза ана шу ўғлидан кўнгли тўлмайроқ пана-панада ҳасрат қилиб қоладиган бўлди. Дейдики, ўғлон аста-секин «чўкиб» кетаётган эмиш.

Бир кун борсам, Холмирза ёшликдаги альбомларини варақлаб ўтирибди.Кайфияти яхши.

— Биттаси олти ой олдин қилган ишим учун ҳақини судраб келарди.Бугун ўзи йўқлаб келиб, фоизи билан ташлаб кетди.

Унинг ёйилиб суҳбатлашадиган авзойи бор эди. Мавриди келиб қолганда гапни ўғли Тўхтамуродга буриб юбордим. У юрагида тугиб юрган бутун дардини тўкиб солди. - Мен ўзим нималаргадир эришгандекман. Ана шу даражадан туриб, фарзандларимнинг эртасини ўйлайман. Улар мендан ўзиши лозим-ку?! Аммо катта ўғлим ҳаракатидан шу интилишни сезмадим. Аксинча, орқага кетаяпти.

Дорилфунунда таҳсилни баланд иштиёқ билан бошлади. Шу ҳаракати билан биринчи семестрни «аъло»га топширди. Баъзан аҳён-аҳёнда шикоят қилиб қоларди: бир курсдоши машғулотларга кам қатнашади, ёки фалон домла эски маърузалари билан дарс ўтади... Иккинчи ярим йилликдан бошлаб оёғи оғирлаша борди. Ойисига «Ўқиган ҳам бир экан, ўқимаган ҳам» дебди. Ўша машғулотларга қатнашмаган ўртоғи ҳам ҳамма фандан «беш» олибди.

Ўғлимнинг ҳафсаласи пир бўлаётганини сезиб, бот-бот тергай бошладим. Мулоҳазалардан сезиб қолдимки, таҳсилда на компьютер, на бошқа янгиликлардан дарак бор.

Шунақа сустлик билан иккинчи семестрда «аъло»га илаша олмади.

Кейинги курснинг бошида беш нафар болани хориждаги қайсидир ўқув юртига юборадиган бўлишибди. Ўзи ҳам гуруҳида беш яхши талабанинг бири эканига ишонарди чамамда. Биз ҳам қараб ўтирмадик, пул тўлаб, қўшимча дарс уюштириб бердик. Муаллими - рус аёли ҳам «Сен, албатта, борасан» деркан. Ўзи ўртоқларига мақтанибди, чет элга кетаман, деб. Бу гап қишлоққа ҳам етиб борибди. Эшитганлар мени табриклади, менинг эса юрагим така-пука. Ишқилиб, рост бўлсин-да. Йўқ, рост бўлмади. Тўхтамурод ўтолмади. Қаттиқ хафа бўлди, бола ҳаётида илк бор зарбага учраган эди.

Шу курснинг охирида бошланғич ҳарбий тайёргарлик - «военка»га танлов бўлди. Биз ўқиган йиллари ўғил болаларнинг ҳаммаси қатнашишга мажбур эди, ҳозир эса танлаб, бир қисми олинадиган бўлибди. Танлов компьютерда бўларкан.

— Ўтолмайман,- деди ўғлим.

— Нега?

— Компьютерни яхши билмайман. Бошқалар ҳам билмайди.

— Унақада ким ўтади?

«Ўтиш»нинг бошқача шартлари бор экан...

Бола бечора барибир компьютерга зўр берди. Бироқ ўтолмади.

Нима қилиш керак? Бизнинг қўлимиздан фақат ўқиш - меҳнат қилиш келади, ўзим шу йўл билан мақсадимга етдим. Нега энди, ўғлимга келганда талаб ўзгардими?

Бир кун батафсил суҳбатлашдик:

— Факультетларингда ҳар хил тадбирлар, масалан, учрашувлар, баҳслар бўлиб турадими?

— Йўқ.

— Э, нима қиласизлар?

— Маърузаларни тинглаб қайтиб келаверамиз. Рейтинг жорий қилинган, синов, имтиҳонлар шу асосда кетаверади...

Балки мен янгиликни тушунмаётгандирман. Лекин боланинг шахси улғайиб, қизиқиши кучайиб кетмаяпти-да. Бунинг устига бошқа таъсирларни айтмайсизми? Бир кун ўқишдан қайтишингда гўшт олиб кел, деб пул бердик. Ойиси қоғозга ўралган гўштни очиб қараса, муштдек суяк чиқибди. Бироқ ўғлимиз қаердан пайдо бўлиб қолганини билмай, нуқул:

— Сотган ёшгина бола эди-я, - дер эмиш такрор-такрор.

Холмирза билан анча баҳслашдик, хулоса шу бўлдики, оилавий тарбия мазмунини ўзгартириш керак. Энди болаларни содда, оққўнгил қилиб тарбиялаш чинакамига бир ёқламалик ҳисобланади.

Кўп қаватли уйлар орасидан ўтиб уйга кетдим. Оёғим остида дарахт кўланкаси тўшалди. Уларга разм солдим, бири тик, адл ўсган, иккинчиси эса букчайиб, шохлари тарвақайлаб кетган эди. Бир дарахтнинг икки хил шакли яна менга бир ҳаёт ҳақиқатини тасдиқлаб турарди: бири уйнинг панасида бўлиб, шамол, бўронлар қаддини бука олмаган ва тик ўсган, иккинчиси эса четроқда, табиатнинг барча зарбалари остида бўлган, шохларини еллар қайирган, изғирин танасини зир қақшатган, қуёш тиғи, сувсизлик эзган, шу туфайли ер бағирлаб, букри бўлиб қолган. Халқимизда «Қуш уясида кўрганини қилади» деган мақол бор. Биз доим «уя» деганда оила муҳитини тушунамиз, лекин бола бутун умр оила даврасида қолиб кетмайди-ку. Унинг шахси шу муҳитда шаклланади. Энди устанинг ўғлини тасаввур қилинг. У бахтли бўлмоқчи ва одамларга бахт улашмоқчи. Бироқ муҳит унинг бу олийжаноб ниятига қандай жавоб қайтараяпти?

Таниқли маърифатпарвар Абдулла Авлоний «Тарбия биз учун ё ҳаёт - ё мамот, ё нажот - ё ҳалокат, ё саодат - ё фалокат масаласидир» деган экан. Қўшнимнинг ўз фарзанди келажаги учун қайғуриб билдирган фикрларидан кейин шу гапларни яна эсладим. Тарбия - бутун жамият шуғулланадиган машғулотдек туюлади назаримда. Бу шуғулланаётган фаолиятимизнинг ўзимизга қанчалик нафи тегиши ҳақида ўйлаймиз-у, унинг атрофимиздагиларга қандай таъсир этишини - тарбиявий томонини ўйламаймиз.

Холмирза билан суҳбатларимиз давом этиб турибди. Биз энди Тўхтамуроднинг қалбида иштиёқини кучайтириш, уни чинакамига ҳаётга тайёрлаш борасида маслаҳатлар қилаяпмиз. Балки сиз ҳам бу мулоқотда иштирок этарсиз. Даврамизга қўшилинг, марҳамат.

Мулоҳаза - фикрни тиниқлаштиради

Оқсоқол, у қандай одам бўлиши керак?

Мамлакатимизда юз бераётган янгиланиш бизни кўп нарсага, хусусан, ўз-ўзимизни қайта қуришга ўргатмоқда. Бугунги кунда жамиятимизда ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятига юксак ишонч билдирилаётган экан, табиийки бу ўринда кишини мулоҳазага чорловчи саволлар туғилади. Бу саволлардан келиб чиққан хулоса эса янгиланиш йўналишини тиниқлаштиради.

Оқсоқол - биз уни «маҳалла қўмитаси раиси», «маҳалла комиссияси раиси» бугунги кунда эса «маҳалла фуқаролар йиғини раиси» каби атамалар билан атаб келаяпмиз. Бугунгача бу вазифага кўпроқ пенсионер, имкони бўлса, бироз хат-саводли, сўзга чечан, одамларни яхши танийдиган бўлиши керак, деган меъёрлар билан уни гоҳ тайинлаб, гоҳ сайлаб келдик. Ҳа, бугунгача оқсоқол бўлиш учун шугина хислатлар етарлидек эди.

Бугунги оқсоқоллар фаолиятига назар ташлар экансиз, бу ўринда ранг-баранглик кўзга ташланади. Оқсоқолларимиз ора-сида юқоридаги хислат-лар билан оқсоқол бўлиб юрганлар кўпчиликни ташкил этишини сезасиз. Аммо оз бўлса-да тадбиркорлик билан шуғулланаётган ва ўз маҳалласини обод қилаётганлар, фаолияти олиму шоир ёки санъаткор бўлса, маҳаллага зиё нури таратаётган, ёки бирон корхона раҳбари эканлигидан фойдаланиб ўз маҳалласига моддий манфаат кўрсатаётган оқсоқоллар ҳам бор. Булар аслида оқсоқол фаолиятининг бир томони холос. Хўш, мукаммал оқсоқол ким? Шу борада қуйидаги саволлар билан газетхонларни баҳсга чорлаймиз.

1. Оқсоқол-пенсионер бўлиши шартми? (Бу ўринда оқсоқол сифа-тида фаолият кўрсатувчиларга пенсиялари-нинг тўлиқ берилиши имтиёзли аҳамият касб этаяптими?)

2. Оқсоқолнинг оқсо-қоллик фаолиятини бошқа бир иш фао-лиятни бажарган ҳолда, яъни бошқа ишдан бўш пайтида олиб боришига қандай қарайсиз?

3. Оқсоқол қайси касб кишиси бўлгани маъқул?

4. Унинг маълумоти аҳамият касб этадими?

5. Оқсоқол ёшининг аҳамияти қандай?

6. Оқсоқолнинг давлат идоралари ва аҳоли билан муносабатида қандай тавсиялар айта оласиз?

7. Оқсоқолнинг халқ орасида таниқлилиги, машҳурлиги ёки аксинчалигига қандай қарайсиз?

8. Унинг эркак ёки аёл бўлишининг аҳамияти борми?

9. Сиз ўз оқсоқолингиз фаолиятини қандай баҳолайсиз?

Хат ва шарҳ

Қилар эдик муросаи мадора, афсус, йўқда маҳаллада идора

«Mahalla» ҳар бир шахс учун ўзига хос минбардир

«...Биз маҳалла фаолларининг ҳуқуқини янада кенгайтириш, уларга тегишли имтиёзлар бериш, шу билан бирга уларнинг масъулиятини ошириш мақсадида махсус Фармон чиқардик, Қонун қабул қилдик. Афсуски, айрим маҳалла фаоллари бу имкониятлардан тўлиқ фойдалана олмаяптилар. Кўп ҳолларда, очиқ айтаман, туман, шаҳар ҳокимликлари маҳалла вакилларига бошқарув ваколатини беришга тўсқинлик қилиб, оёқ тираб турибдилар...»

Ислом КАРИМОВ.

** Машина капотида иш бошлаганмиз.*

** Бир хонада нечта идора?*

** ЖЭК нега оқсоқолга қарши?*

Газетамиз фаолияти иложи борича республикамиздаги ҳар бир маҳалла ҳаётига кириб бориш, улардаги ибратли тадбирларни ёритиш билан бирга муаммоларни ҳам назардан четда қолдирмасликка қаратилганини ортиқча таъкидлашнинг ҳожати йўқ. Таҳририятимиз номига келувчи мактубларнинг аксарияти маҳалла ҳаётига дахлдор, демак, унда қанча фуқаро истиқомат қилмасин, ҳар бирига тегишли бўлади. Турли хайрли тадбирлар, савобли амаллардан ҳикоя қилувчи, ҳар бир фуқарога жонпайванд бўла олган оқсоқол фаолиятидан миннатдорлик, фахрланиш ҳисси билан суғорилган мактублар беҳисоб. Бу ҳол ҳаммамизни қувонтиради, албатта. Бироқ муаммолар-чи? Каттами-кичикми муаммоси бўлмаган маҳаллани топиш қийин. Жамиятнинг пойдевор тармоқларидан бири бўлиш маҳалланинг, оқсоқолнинг зиммасига жуда масъулиятли вазифалар юклайди. Умуман, жамиятимиздаги ҳар қандай соҳага тегишли муаммони бартараф этишда томонлар ўртасида «элчи»лик, халқ ва ҳокимият ўртасида воситачилик қилиш биз вакил бўлган оммавий ахборот воситалари зиммасида экан, ўз навбатида бизнинг барча саъй-ҳаракатларимиз шу мақсадни кўзлайди. Шунинг учун ҳам биз ёрдам, маслаҳат, айнан газетада ёритилиши сўраб ёзилган мактубларни алоҳида эътиборга оламиз.

Тошкент вилояти Ангрен тумани, «Ёшлик» маҳалласи оқсоқоли Тошпўлат Майнусовнинг мактуби ҳам шулар сирасидан.

«Маҳалламиз бир эмас, учта — 5-2, 5-3, 5-4 мавзеларни ўз ичига олган, уларда турли миллат вакилларидан иборат қарийб 9 минг аҳоли яшайди. Бундан 6 йил муқаддам маҳалла оқсоқоли сифатида иш бошлаганимда фуқароларга бериладиган маълумот-номаларни машина капотида ёзганман. 1994 йилдан 1997 йилга қадар маҳалла идораси бир неча марта «кўч кўтарди». Ҳозирги кунда жойлашган манзилимиз 5-4 мавзедаги бир хонали хонадон. У мавзеларнинг марказида бўлганидан фуқаролар, айниқса, қария ва ногиронларимиз учун бирмунча қулай эди. Умуман, бор-йўқ «қулайлик» ҳам шу. Бир хонада мен ва котибимиздан ташқари «Маҳалла», «Нуроний» жамғармаларининг туман бўлинмалари аъзолари, посбонларимиз, хотин-қизлар қўмитаси раиси, хуллас, турли функцияларни бажарувчи ўндан ортиқ одам тиқилишиб, фуқаролар билан «ишлаймиз». Қабулга келувчи фуқарога ундан ҳам қийин, чунки ҳар ким ўз муаммоси билан келади, керакли одам билан юзма-юз гаплашмаса бўлмайди. Афсуски, яқинда хонадон эгаси оламдан ўтди. Ўтган оз фурсат ичида уй-жойдан фойдаланиш бошқар-маси бу хонадонни бир эмас, икки марта сотишга улгурди... Хуллас, яна кўчада қолдик ҳисоб.

Мен муаммони ҳал этишларини сўраб мурожаат этган мутасаддилар ҳақли талабимни натижасиз қолдирсалар ҳам, «маҳаллангиз катта, аҳолиси кўп, шунинг учун ҳар бир мавзенинг ўзига бориб ишланг» қабилидаги маслаҳатларини «дариғ» тутмайдилар. На илож, шундай қилаяпмиз ҳам. Фаолларимиз 50 кишидан ортиқ, уларнинг маҳалла ишига жонфидолиги асқотиб турибди. Лекин биргина фаолларимизнинг фаоллиги билан ечиб бўлмайдиган муаммолар маҳалламизда талайгина. Энг «оғриқли нуқта»ларимиздан бири - маҳалламизда кундалик ҳаёт учун энг керакли озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи биронта ҳам давлат тасарруфидаги шохобча йўқ! Ҳа-ҳа, ишонаверинг, биронта ҳам. Ҳатто нонни ҳам бир фуқаромиз «ишбилармонлик» қилиб тўғридан-тўғри ўзи истиқомат қилиб турган хонадонидан сотиб турарди, биз ҳам одамлар истеъмол қилувчи бу маҳсулотнинг санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмаган ҳолатда сотилаётганига мажбуран «кўз юмиб» турган эдик. Ҳозир шу ҳам йўқ. Аммо деярли, ҳар бурчакка «ин қўйган» тижорат дўкончаларининг ҳисобига етиб бўлмайди. Фуқароларни қабул қилиш учун рисоладагидек бир манзил топилмаётган бир пайтда маҳалла гузари тўғрисида фақатгина хаёл суриш мумкин. Ахир муҳтарам Президентимизнинг маҳаллалар фаолиятига доир чиқарган фармонларида нафақат маҳаллалар ва уларнинг оқсоқоллари зиммасидаги вазифалар, балки уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ҳам белгилаб берилган-ку!...»

Лекин бу ҳаммаси эмас. Мактуб узундан-узун бўлгани учун қолган қисми мазмунини айтиб қўяқолайлик. Тошпўлат Майнусов анчадан бери эътиборимизда турган муаммо - таркиби кўп қаватли уйларда яшовчи аҳолидан иборат маҳалла ва ана шу кўп қаватли уйлардан фойдаланиш бошқармаси ўртасида юзага келаётган мунозарали аҳволни ҳам (балки ўзи бошидан ўтказгани туфайли) баҳолаган. Унинг гувоҳлик беришича, ЖЭК маъмурияти, маҳалла оқсоқолининг муқим бир манзилда жойлашиб, рисоладагидек фаолият кўрсатиши учун қилаётган ҳаракатларига ён босиш у ёқда турсин, иложи борича, «тўсиқ» қўйишга мойил экан...

Кўриниб турибдики, бу маҳалладаги аҳвол ҳеч қандай изоҳга муҳтож эмас. Биз эса тўртинчи ҳокимиятлигимиз ваколатидан фойдаланиб, мутасадди жаноблардан ушбу масала юзасидан баландпарвоз ваъдалар эмас, уларнинг ижроси тўғрисида «хушхабар» кутиб қоламиз.

Мавлуда ҚОСИМОВА, «Mahalla» мухбири.

Чой Гван Сун маҳаллада яшашни яхши кўради

Жанубий Кореядан келиб пойтахтимизнинг маҳаллаларидан бирида хайрия жамғармаси ташкил этиб, фаолият кўрсатиш жаноб Чой Гван Сун учун нимага керак эди? У менинг бу саволимга аввалига расмий қилиб жавоб қила қолди:

- Мамлакатларимиз ўртасида дўстлик ришталари йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Мен ҳам бу ҳамкорликка ўз ҳиссамни қўшишни ният қилдим.

Хайрия жамғармамиз аҳолига тил ўргатиш, шифокорларни қайта ўқитиш, жумладан, уларни нина терапияга ўргатиш, кам даромадли ва кам таъминланган оилалар аъзоларини бевосита даволаш, оналик ва болаликни муҳофазалаш, уларга моддий ва маънавий рағбат етказиш бизнинг бош мақсадларимиз.

Кейинроқ, яъни дилдан очилиб суҳбат бошлангач эса, Чой Гван Сун ўзбекларнинг маҳалла бўлиб яшаш тарзига қизиқиб қолганлигини ва унга мақбул бўлганлигини чин кўнгилдан эътироф этди.

Унинг айтишича, маҳалла раҳбарлари ҳам ҳар хил бўларкан. Мирзо Улуғбек туманидаги Йўлдош Охунбобоев номли маҳалла ҳудудида хайрия жамғармаси тузиб фаолият кўрсатиш ниятини бундан роппа-роса уч йил олдин баён этганди. Негадир ўша пайтдаги маҳалла фуқаролар йиғини раиси бу таклифни ҳадеганда қўллаб-қувватламади. Ҳеч бир асоссиз гаплар билан унинг ҳафсаласини пир қилди. Шунда бу тарздаги мақсадини англаш қийин бўлган «шарт»ларни тушунмай боши қотди ва фикридан воз кечай, деб турганда раис алмашди.

У яна бир бор шу масалада янги раисга - Ҳожиакбар Азимовга учрашди. Учрашдию, ҳайрону лол қолди. Ҳожиакбар ака уни бу таклифи учун қучоқ очиб бағрига олди. Тез кунда маҳалла фуқаролар йиғини билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиб берди. Шундай қилиб «Шалом» деб номланган хайрия жамғармаси бу маҳаллада фаолиятини бошлади.

- Чой Гван Сун маҳалламизнинг ўз одамидек, - дейди Ҳожиакбар ака. - Ҳеч бир йиғин унинг иштирокисиз ўтмайди. Маҳалламизнинг ҳар бир муаммосига ҳам бефарқ эмас. Мамлакатимизда «Меҳр-мурувват кунлари»да у ҳам маҳалладаги моддий ёрдамга зарурияти бўлган оилалар учун жамғарма ҳисобидан каттагина миқдорда пул ажратди. Кўринишидан, мамлакатимиздаги қўни-қўшничилик, ўзаро ёрдам анъаналари ҳам уни мафтун этган кўринади.

Ҳозир маҳаллада оқсоқол ташаббуси билан йўлга қўйиладиган тадбирларда аҳоли фаол иштирок этмоқда. Жумладан, «Шалом» жамғармаси ҳам.

Л.ЧОРИ

Сурхондарё

ЗИЁРАТ

Ўтган «Аёллар йили»да Олтинсой тумани «Шакарқамиш» жамоа хўжалигида яшовчи 25 нафар хотин-қиз Деновдаги Абу Али ибн Сино номидаги вилоят санаторийсида хўжалик ҳисобидан дам олдилар.

Бу ерда Самарқанд, Бухоро, Хива каби шаҳарларга саёҳатлар уюштирилиб, бир гуруҳ меҳнаткаш аёллар мазкур қадамжоларни зиёрат қилиб қайтдилар.

– Бу каби хайрли тадбирларни амалга оширишда касаба уюшмасининг ҳам ҳиссаси катта, – деди жамоа хўжалиги аъзоси Гулсара Ҳамзаева.

Шунингдек, касаба уюшмаси томонидан кам таъминланган оилаларга моддий ва маънавий кўмак, хусусан, турли озиқ-овқат маҳсулотлари берилди. Хўжалик касаба уюшмаси бу йил ҳам кўпгина хайрли ишларга бел боғлаган.

«Туркистон-пресс»

Маҳаллада тадбир

Тадбир шиори: яхши фарзанд яхши оилада туғилсин, яшасин, яхши шифокорда даволансин, яхши боғча тарбиячиси қўлида тарбиялансин, яхши ўқитувчи қўлида таълим олсин.

Чилонзор тумани «Бўстон» маҳалласида бўлиб ўтган «Оила, мактаб, маҳалла» дастурининг амалиёти намунаси сифатидаги тадбирнинг мазмуни худди шунга қаратилди. Маҳалла ҳудудида жойлашган 126-мактабда бу анжуманнинг ташаббускорлари маҳалла ва мактаб маъмурияти бўлса, унга кўплаб ташкилотлар ҳомийлик қилишади.

Анжуманда туман ҳокими ўринбосари,, туман хотин-қизлар қўмитаси раиси Муътабар Сидиқова, ҳуқуқшунос олима Зумрад Иноғомжонова, маросимшунос олима Саодат Йўлдошева, «Экосан» халқаро экология ва саломатлик жамғармаси туман бўлими раиси Баҳром Эшқувватов, шифокор олима Насиба Баҳодирова, «Соғлом авлод учун» жамғармаси туман бўлими раиси Лола Қўчқоровалар йиғилганлар олдида соғлом авлод ва унинг муаммолари хусусида сўзлашди.

Маърузалар ва сўзга чиққанлар хулосаси якдил бўлди: яхши фарзанд - яхши оилада, яхши шифокор, яхши боғча тарбиячиси, яхши ўқитувчи қўлида шаклланади.

Шу мақсадда жорий этилган «Бўстон» маҳалласи стипендиялари ҳам 10 ўқувчига шу анжуманда тарқатилди.

«MAHALLA» мухбири.

Суратларда: тадбирдан лавҳалар.

С. Любчич олган суратлар.

Маҳаллага яна бир юмуш

Ўғри ўз нафсини ўзи тияpмиди...

Кейинги пайтларда виждонсиз одамлар кўчалардаги канализация ва телефон қудуқлари қопқоқларини, алоқа кабелларини ўғирлаб, талон-тарож қилишни одат қилиб олишди.

Оқибатда бошқа одамлар нафси бузуқларнинг касофатига қолиб, телефон алоқаси хизматидан фойдалана олмай азоб чекмоқдалар, оила ва корхоналарда асабий вазият вужудга келмоқда. Масалан, 1999 йил июнь ойи ўрталарида пойтахтимизнинг Яккасарой тумани М.Мироқилов кўчаси, 2-уйда яшовчи фуқаролар телефонлари ишламаётганлиги тўғрисида «Тошкент шаҳар телефон тармоғи» ОТАЖ телефон алоқасида ишлатилаётган рангли сим-кабеллар ва қудуқлар қопқоқларини ўғирлашдек «бизнес» вилоятларда ҳам борган сайин авж олиб бормоқда. Натижада «Тошкент Телеком» акциядорлик жамияти Янгийўл филиали алоқа хизмати кўрсатувчи биргина «Гулбаҳор» қўрғонининг ўзида ўтган йилнинг иккинчи ярмида 15 мартадан зиёд шундай ўғирлик юз берди. Ўша давр мобайнида филиалга қарашли 7 минг метрдан кўпроқ турли русумли кабеллар талон-тарож этилди. Бекобод шаҳрида ўғрилар кесиб олиб кетишган кабеллар орасида 400 жуфт йирик ҳажмдаги ва ҳатто оптик толали ўта қимматбаҳо кабеллар ҳам бор эди.

Қўшни Сирдарё вилоятида ҳам телефон ва канализация воситаларини ўғирлаш ҳоллари дам-бадам бўлиб турибди. Хўш, бу ўғрилар қўлга тушаяптими, деган савол туғилади ўз-ўзидан. Ҳа, қўлга туширилаяпти, лекин, афсуски, қўлга тушганларнинг сони озчиликни ташкил этади. Ўғирлик сони эса кўп. Шу иш юзасидан Миробод филиалига бир неча бор мурожаат қилдилар. Текширув ўтказилганда ўша кўчадаги 24-уй томи орқали номаълум кимсалар ТПП-30х2 русумли кабелни кесиб олишиб, гумдон қилишган экан. Бундай воқеа бу кўчада бир неча марта такрорланди. Ўша йил октябрь ойи бошларида Сирғали туманининг Қушбеги мавзесида Салор каналидан ўтган телефон қувурларидан 50- ва 51-АТСларни шаҳар билан улайдиган станциялараро алоқа кабеллари, шунингдек 600 дан ортиқ мижозларга хизмат кўрсатувчи ТПП-600х2х0,5 русумли, 300 мижозга хизмат кўрсатувчи ТПП-100х2х0,4 русумли кабеллар узиб олиб кетилганлиги натижасида кўплаб фуқаролар азият чекишидан ташқари, Миробод телефон алоқа тармоғи катта моддий зарар ҳам кўрди.

Собир Раҳимов тумани Дала кўчасида, Қорақамиш 2/1 ва Қорақамиш 2/4 мавзеларида, Ў.Тансиқбоев мавзесининг 2-уйида юз берган, Чилонзор, Мирзо Улуғбек ва бошқа туманлар алоқачилари ҳам нафси бузуқ кимсаларнинг жиноий қилмишлари дастидан қайта-қайта азият чекмоқдалар. Масалан, Тошкент шаҳар Яккасарой тумани суди 50-АТСга умумий ҳисобда 282565 сўмлик моддий зарар етказган жиноятчи Т.Сейт - Мамутовни 6 йил муддатга қамаш ҳукмини чиқарди. Тошкент вилояти Янгийўл шаҳрида А.Мирзалиев тўрт йилга, Қуйи Чирчиқ туманида Ю.Ким ва С.Уваров тегишли равишда уч ярим ва олти йилга қамалдилар. Сирдарё вилояти Оқолтин туман суди ўғриликнинг ташкилотчиси Ю.Шокировга 10 йил, унинг шериклари З.Шоинова ва Ш.Нишоновга 6 ва 5 йилдан қамоқ жазоси белгилади.

Аммо телефон алоқаси, канализация воситаларини ўғирлаш камаймаяпти. Шунинг учун жиноятчиликнинг бу янги турига қарши курашда милиция ходимлари билан бирга маҳаллалар оқсоқоллари, посбонлари ва фаоллари ҳам жонбозлик ҳамда хушёрлик кўрсатсалар айни муддао бўлар эди. Улар сезгирлик қилишиб, алоқа кабеллари, телефон ва канализация қудуқлари атрофида ғимирлаб юрган шубҳали кимсалардан дарҳол шахсий гувоҳномаларини суриштиришлари, зарур бўлса, дарҳол милиция органларига, маҳалла посбонларига хабар беришлари лозим.

Ўзбекистон ҳукумати республикада телекоммуникацияларни ривожлантириш учун кўплаб чора-тадбирлар кўраётган бир вақтда айрим кимсаларнинг бу каби ишлари кўрнамакликдан бошқа нарса эмас, албатта. Маиший турмушимизнинг ажралмас таркибий қисми бўлган телефон алоқасини бузилишдан асраш ҳаммамизнинг бурчимиздир. Зотан, ўғри ўз нафсини ўзи тия олмайди.

Абдураим ОТАМЕТОВ.

Луижи Малерба (Италия)

Ақлли товуқлар

(Катталар учун эртак)

Тумшуғида гугурт тутган ўт қўювчи товуқ тинмай изғирди.

– Ҳаммаёққа ўт қўйиб кулини кўкка совириши мумкин, – дея таҳдид қиларди у, – Аммо мен ўт қўймайман, нега деганда мен маданиятли, маърифатли товуқман.

Охир-оқибат бу ҳолдан безор бўлган дугоналари уни бурчакка қисиб келишди. Шунда шўрлик товуқ барибир ҳам ҳеч ерга ўт қўя олмаслигини, чунки гугурт ёқишни билмаслигини очиқ тан олди.

***

Бир саводсиз имзо тортишни орзу қилиб қолди.

Излай-излай ўқиш, ёзишни биладиган товуқни топди. Ўқимишли то-вуқ унга сабоқ беришга рози бўлди. Шунда саводсиз товуқ кутил-маганда юзларига пан-жаларини уриб ҳайқирди:

- Ахир мен ўзимнинг исмимни билмайман-ку!

***

Бас деганча қорни очқолган товуқнинг баногоҳ илонга кўзи тушиб қолди.

Илон ҳам оч эди. Икковлон бир-бирларига роса тикилдилар, сўнгра товуқ илонни чўқишга тушди. Илон ҳам қараб турмади, товуқнинг бошини ямлашга ўтди. Ҳар иккаласининг ҳам дами қисилиб ҳалок бўлди.

Русчадан Маҳмуд АБУЛФАЙЗ таржимаси.

Аёллар автомобил бошқаришдан маҳрум этилади

Қувайт йўл полициячилари янги қоида жорий этган.

Эндиликда юзида ёпинғичи бор аёлларнинг машина ҳайдаши мазкур қоидага асосан тақиқлана-ди.

Қўшни Саудия Арабистонида бу муаммо ўзгача ҳал қилинган: у ерда аёл-ларнинг машина бошқа-риши умуман тақиқланади.

Тунги боғчалар

Одатда болаларни боғчаларга эрталаб олиб боришади.

Аммо Брюсселда одатдан ташқари боғча бор.

У тунда ишлайди. Унга болалар кечки соат 17.30 дан 22 гача қабул қилинади. Эрта-лаб эса соат 5.30 да ота-оналар уларни олиб кетишади. Боғча директорининг айтишича, боғчага фақат тунда ишлайдиган ота-оналарнинг болалари қабул қилинади.

Нарх-наводан йиқилди

Ревда шаҳрида яшовчи бир кампир оғир хасталиги туфайли бир йилдан бери кўчага чиқмаган эди.

78 ёшли бу кампирнинг соғлиғи энди яхшиланиб, биринчи марта кўчага чиқди. Аммо озиқ-овқат дўконига кирмай турса бўларкан. Гап шундаки, кампир дўконда тухум-нинг нархини кўриб, яна юрак хуружига мубтало бўлди ва дўкондан тўғри касалхонага олиб кетилди.

Синф ўқувчилари ёзган роман

Париж шаҳрида ўрта асрда яшаган қароқчининг саргузаштлари ҳақида ҳикоя қилувчи «Том Ван Дайк» номли китоб сотувга чиқди.

Франция пойтахти мактабларидан бирининг 37 ўқувчиси унинг муаллифидир. Улар она тили ўқитувчисининг фикри билан ушбу романни ёзишди. Асарнинг ҳар бир бобини бир ўқувчи ёзган.

«Эримнинг автомашинаси меники бўлса...»

«Муҳаббат қаҳваси» телесериалида оилавий низо оқибатида никоҳдан ажрашаётган хотин жуда катта мулкка эгалик қилиб қолаётганини кузатиш мумкин. Бутун бошли уй, автомашина, қаҳва ишлаб чиқарадиган ранчонинг маълум фоиздаги даромади осон йўл билан аёл кишининг ихтиёрига ўтиб қолаяпти. Бундай дабдабаю асъасага ҳавас қилмаган ҳолда айтмоқчи эдимки, мободо биздаги оилаларда ажрим ҳоллари юз берса, аёллар кўпинча камҳуқуқли, мағлубиятли томон бўлиб қолишади. Қизим эри билан ажрашганидан кейин бошпанасиз қолишига озгина қолди. Бизда ҳам аёллар ҳуқуқини кўтаришга қаратилган меъёрий ҳужжатлар мавжудми?

Н.Иброҳимова, Тошкент шаҳри».

Ушбу мавзуда мулоҳаза юритиш учун Тошкент шаҳар фуқаролик ишлари ва аёллар ҳуқуқини ҳимоя қилиш ҳуқуқий маслаҳатхонаси адвокати Дилфуза ТЎХТАЕВА билан суҳбатлашдик.

– Газета муштарийси ўринли савол берибдилар. Ҳақиқатдан ҳам никоҳ ажрими содир бўлган кўпгина ҳолларда аёллар ҳуқуқи нисбатан поймол қилинади, мулкий муносабатларда аёл кишининг «қўли калта»лик қилиб қолади. Лекин улар ҳуқуқини тўлақонли ҳимоя қилувчи қонун ва меъёрий ҳужжатлар мамлакатимизда амалга киритилган. Хусусан, 1998 йилнинг 1 сентябридан амалга ки-ритилган Оила кодексининг «Эр-хотин мулкий ҳуқуқ ва мажбуриятлари» бобида бу низоларни ижобий ҳал этишнинг қонуний асослари берилади. Кодексда, шунингдек, «Никоҳ шартномаси» деб аталувчи махсус модда борки, айнан шу моддага асосан эр ва хотиннинг мулкий муносабатлари тартибга солинади. Никоҳ шартномаси, одатда, икки ёш келин-куёвнинг никоҳга киришиш вақтларида ёки никоҳ вақтида ҳам тузилиши мумкин. Шу ҳужжатда барча мулкий муносабатлар аниқ-равшан ёзиб қўйилиши талаб этилади.

- Қонуннинг мавжуд эканлиги кишини қувонтиради, албатта. Лекин ҳар хил андишаю мулоҳазаларга борадиган халқимиз никоҳ шартномасини тузишга ортиқча рағбат сезишини мен тасаввур қилолмайман. Иш тажрибангиздан келиб чиқиб айтсангиз: никоҳ шартномалари биздаги оилаларда қониқарли даражада тузилаяптими?

– Афсуски, бу қонун асосида бирорта ўзбек оиласи никоҳ шартномасини тузганлигини ҳали кўрганим йўқ. Лекин бу сингари ҳуқуқий билимга халқимиз қизиқмайди, деб ҳам айтолмайман. С.Раҳимов туман, Соғбон маҳалласида ҳуқуқий маслаҳатлар бўйича ўтказган тадбиримиз бундан далолат беради. Йиғилишда Заргарлик билим юртининг жамоаси, маҳалла аҳли, талабалар қатнашишди. Ишонасизми, ҳуқуқий суҳбатларимизда асосан аёллар, онахонлардан кўпроқ савол тушди. Ана шу йиғилишда биз аҳолимизга никоҳ шартномаси, эр ва хотиннинг ҳуқуқ мажбуриятлари ҳақида алоҳида тўхталиб ўтдик. Маҳаллаларда ташкил этилаётган бундай суҳбатларимиз аҳолига ўз хатти-ҳаракатлари давомида ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга бўлишлигини яна бир бор тушунтириб, эслатиб ўтаётгани билан қимматлидир.

Н.АЛИМОВ суҳбатлашди.

2000 йил - Соғлом авлод йили

Ўзгентда кураш зали

Тошкентдаги Собир Раҳимов туманининг Ўзгент маҳалла фуқаролар йиғини ҳузурида грек-юнон кураши билан шуғулланишга мўлжалланган кураш зали ишга тушди.

– «Соғлом авлод йили» деб эълон қилинган йилнинг бошида маҳалла оқсоқоли Равшан Абдуллаев кўмагида кураш залини очишга муваффақ бўлдик, – дейди Ўзбекистоннинг грек-юнон кураши бўйича Миллий терма командаси мураббийси Равил Биктяков. – Бу ерда «Ўзгент» маҳалласи болалари билан бирга ён-атрофдаги маҳаллаларда истиқомат қилувчи болалар ҳам кураш билан шуғулланади.

Кураш залининг очилишига бағишланган маросимда уч карра Олимпия чемпиони, тўққиз карра Жаҳон чемпиони, россиялик машҳур курашчи Александр Карелин иштирок этди. Йиғилганлар олдида сўзга чиқар экан, у Тошкент ҳақидаги таассуротлари билан бирга грек-юнон курашининг ўзига хос жиҳатлари ҳақида сўзлаб берди.

/ЎзА/.

Шеърият гулшанидан

Тоҳир МИРЗО

ИШЛАРИМ КЎП

Ишларим кўп, гоҳо вақтим етмай қоладур,
Ўйлар келиб, хаёлимдан кетмай қоладур.
Ечим билмас, тақдир қўйган муаммолардан,
Ўйлайвериб, ақлу-фикрим чарчаб толадур.
Бирин яратгандур, Аллоҳ кар-соқов этиб,
Бирин эса ақлан заиф, кўп анқов этиб.
Барча яшар бахтли даврон орзуси билан,
Яратгандан сўраб яна, кўп жафо чекиб.
Йўлларини берсин дейман барча кимсанинг,
Ниятлари бўлса тоза, қалби пок анинг.
Чарчамасин, меҳнат қилиб халқ қайғусида,
Терлар тўкиб, жавлон урган халқ ўғлонлари.

МЕН ШОИРМАН

Мен шоирман, кимдир мани,
Тан олса ҳам, олмаса ҳам.
Сўзларимга кимдир яна,
Қулоқ солиб, солмаса ҳам.
Мен дилкашман, биров менга,
Кўнгил бериб, бермаса ҳам.
Мен олимман, биров «зўр» - деб,
Биров буни демаса ҳам.
Мен отаман, фарзандларим,
Аллоҳ берган бол қандларим.
Мен яратган асарларим,
Менинг зийнат ва зарларим
Мен ошиқман, ул гўзалим -
Парво қилиб, қилмаса ҳам.
Мен мағрурман, бағрим менинг,
Кимдир тилиб, тилмаса ҳам
Мен Тоҳирман, - қалби тоза,
Зуҳро билиб, билмаса ҳам.

БАХТИНГ ЖИЛОВИ

(ўғлим Бекзотга бағишладим)

«Тўй бола»га тўёна,
Тойча совға этарлар.
«Тўй бола» ҳам қувона,
Тойчоғини эгарлар.
Маҳкам тутгил жиловин,
Чиқармагил қўлингдан.
Чоптир энди отингни,
Адашмагил йўлингдан.
Ҳаёт ўзи ҳар замон,
Сенга қилар сийловин.
Шундай пайтда сен ўғлон,
Ушла бахтинг жиловин.
Ҳаёт отин эгарлаб,
Юргил керак йўлларда.
Сарсон-у, хор бўлмагил,
Тушиб, ғализ қўлларда.

ТЎРТЛИКЛАР

Ҳар нарсага кўникар инсон,
Кўниколмас - ҳақоратларга.
Шаъни анинг бебаҳо инъом,
Кўниколмас - хиёнатларга.

***

Тилагим шул: Тангрим ўзинг,
Иймонингдан ажратмагил.
Бергил менга ризқ-у, рўзинг,
Инъомингдан ажратмагил.

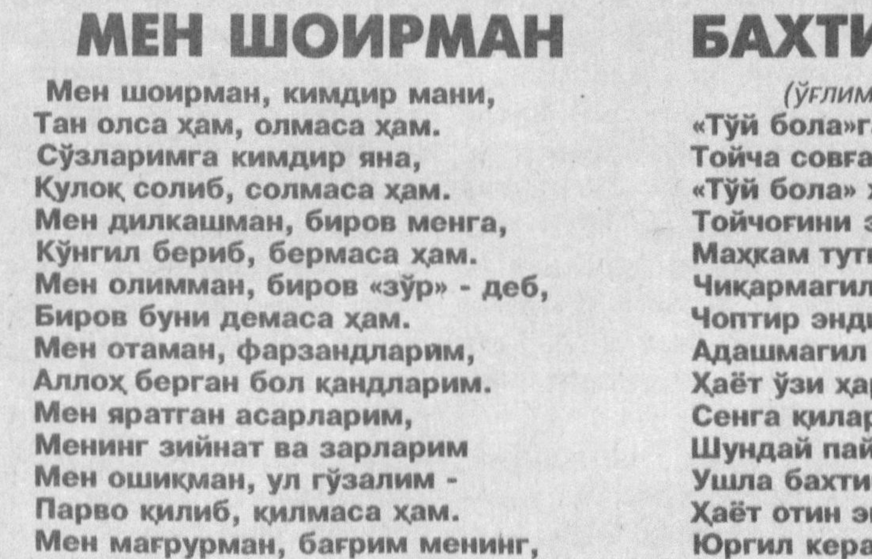

Халқимизда «қўша қаринглар» деган иборани ишлатмайдиган, унинг маъносига етмаган одам йўқ. Қўша қариб, қарилик гаштини сураётганлар эса бу иборанинг нақадар ҳаётийлигини далилламоқдалар.

Қандай никоҳ бузилмайди?

Никоҳнинг, яъни ташкил топаётган оиланинг мустаҳкамлиги куёв ва келиннинг ота-оналари - бўлажак қуда-қудағайларни тўлқинлантирувчи энг нозик, шу билан бирга, ҳал қилувчи масаладир. Йигит билан қиз бир-бирларини севиб турмуш қуришса - оила мустаҳкам бўлади, дейишади бир хил гуруҳга кирувчи одамлар. Ота-оналари сўраб-суриштириб қилинган никоҳ бузилмасдир, дейишади иккинчи гуруҳга мансуб одамлар. Ёшлар топишишса-ю фақат ота-оналар розилигини олишса - бундай оила аҳилликда ҳаёт кечиради, дейдиганлар гуруҳи ҳам бор.

Руҳшунос олимлар, ижтимоий тадқиқотчилар ҳам, кўпинча, «муҳаббатнинг кўзи кўр» бўлиши, ёшлар бир-бирларига меҳр қўйганда бир-бирларининг феъл-атворлари, қизиқиш ва одатларини, ҳаётга, оилага ва турмуш икир-чикирларига муносабатларининг мутаносиблигига кўпинча эътибор бермасликлари, бордию эътибор қилган тақдирда ҳам, уларни тўғри баҳолай олмасликларини таъкидлашади. Агар шу жиҳатдан олиб қарайдиган бўлсак, оналар ва момоларимизнинг совчиликка юриб, ўз жигаргўшаларига муносиб қиз топиш анъаналари унчалик ёмон эмаслигини кўришимиз мумкин.

Бунда кексаларимиз ҳар икки ёш ўсиб-улғайган оилавий муҳитни ўрганишлари - бу оилаларнинг турмуш тарзлари бир-бирига қанчалик мос келиш-келмаслигини чамалашади, уйдаги саранжом-саришталикни, келин бўлмишнинг муомиласи-ю, пазандалик истеъдодидан хабардор бўлишга интиладилар. Кейин лозим топилса - ёшларни бир-бирларига учраштирадилар ва у ёғи йигит ва қизнинг ихтиёрида.

Оила ва никоҳ мустаҳкамлиги учун кураш ҳамма халқлар ва мамлакатларда ҳам жамиятнинг энг муҳим муаммоларидан ҳисобланади. Айниқса, ривожланган мамлакатларда бу мавзу ғоят долзарб бўлиб қолаяпти. Зеро, бундай мамлакатларда никоҳларнинг бузилиши - яъни ажралишлар фоизи йилдан-йилга ортиб бориб, анча салмоқли рақамларни ташкил этади. Шунинг учун ҳам бу мамлакатларда оила мустаҳкамлигини таъминлаш муаммолари билан олимлар,, мутахассислар, тадқиқотчилар, жамоатчилик ташкилотлари - хуллас, кўпчилик шуғулланади. Жумладан, Вашингтон университети руҳшунослари никоҳ мустаҳкам бўлишини аниқлашнинг янги усулини ишлаб чиқишибди. Уларнинг таъкидлашича, келин-куёвларга улар тузаётган оила иттифоқи қанчалик мустаҳкам бўлишини бир неча дақиқадаёқ айтиб бера олишаркан.

Гап шундаки, келин ва куёв ўзаро баҳслашишлари керак бўлиб, шу баҳс давомида масала ойдинлашар экан. Албатта, бўлажак эр-хотинларнинг бир-бирларига бўлган ҳиссиётларини аниқлашнинг бошқа жуда кўп усуллари оилавий газета-журналларда тез-тез чоп этиб турилади. Вашингтон университетига келадиган бўлсак, уларнинг вакиллари Жон Готтмэн ва Сибил Каррер ўз ишларини илмий асосда ташкил этишган. Чунончи, улар 1990 йилдан буён «оила стажи» тўққиз ойдан ошмаган, ҳали фарзанд кўришга улгурмаган 124 оилани ўрганиб чиқишган. Ўшандан буён тадқиқотда қатнашганлардан 20 оила ажрашган. Демак, уларнинг ажралишига сабаб бўлган баҳоналар, омилларни айтиб беришга имкон туғилган.

Синов вақтида асосан 30 ёшгача бўлган эр-хотинлар датчикларга ўтказилган симларга ўралиб ўтиришади. Уларнинг ҳатто кардиограммалари ҳам олинади. Дастлаб, синалаётганлар билан суҳбат ўтказилиб, улардан нохуш натижага олиб келган энг муҳим икки сабабни айтиб беришни илтимос қилишади. Сўнг тадқиқотчилар уларни ёлғиз қолдиришади ва бошланиб кетган баҳсни видео тасмасига ёзиб боришади. Бунда аниқ приборларнинг кўрсаткичлари унчалик аҳамиятли эмас. Энг муҳими, дея сирни очишади олимлар, сўзлар воситасида бошланиб кетган «жанг»нинг дастлабки уч дақиқасини кузатишдир.

Мабодо, шу вақт ўтиши билан «мунозара давом қилиб кетадиган» бўлса, дея таъкидлашади руҳшунослар, оиланинг сақланиб қолишига умид боғламаса ҳам бўлади. Уларнинг айтишларига кўра, нафрат, бир-бирининг камчилигини танқид қилишга иштиёқнинг баландлиги, жанговарлик, беҳуда тортишув, бир-бирига сўз бермасликка интилиш, «сеники эмас, меники - тўғри» қабилидаги баҳслар оилани барбод қилувчи энг зарарли оғулардир.

Маълумотларга кўра, бошловчи ролини эр ўйнар экан. Дастлабки дақиқаларданоқ у хотинини бўйин эгдиришга интилиб, муросасиз иш тутса - аҳвол чатоқ, оилага путур етди, деяверинг. Мабодо, хотин ҳам ўзини шундай тутадиган бўлса - бундан ҳам яхшилик чиқиши қийин. Лекин озгина бўлса ҳам умид учқуни қолади. Дарвоқе, кўп ҳолларда баҳс-мунозара ташаббускори хотин бўлиб чиқади.

Оилани барбод қилувчи можароларга йўл қўймаслик учун нима қилиш керак? Жанжал-можаролар бўлиб туриши табиий. Фақат уларни назорат қилиб боришни ўрганиб олиш керак, дейишади руҳшунослар. Жанжални бошлаб берган хотин, буни назарда тутиб, ҳадеб қарши ҳужумга ўтавермаслиги керак. Суҳбатни нотўғри бошлашнинг қуйидаги мисолига эътибор беринг: «Ҳамиша уйга кеч келяпсиз, тинчликми ўзи?»

Аслида гапни бошқача бошлаш керак, дейишади олимлар: «Сиз кеч қолганингизда жуда хавотир оламан, жоним, ишлар кўпми, дейман?» Бунда хотин кўнглидаги саволни беради-ю, лекин жанжалнинг олди олинар. Эрга келсак, у ҳам дарҳол қарши ҳужумга ўтмаслиги керак. Аввалига у хотинининг ҳамма гапларини сабр билан эшитиб олиши даркор. Эрнинг энг муҳим вазифаси «сўзма-сўз жанг»нинг авж олишига йўл қўймасликдан иборат. Қизиғи, шундаки, шуларнинг ҳаммасини билиб олишга олимлар бор-йўғи уч дақиқа сарфлашаркан.

Шунақа гаплар. Оилани мустаҳкамлашда халқимизнинг ўз тажрибалари, яхши анъаналари бор. Улар оилаларимизни асраб қолишга яхшигина хизмат қилади. Лекин вашингтонлик олимлар тажрибасини билиб қўйиш ҳам фойдадан холи бўлмас...

Муҳтабар АҲМЕДОВА, педагог, меҳнат фахрийси.

Мунажжим таъбири

Ўтаётган ҳафта Сиз учун...

ҚЎЙ (21.03.-21.04) Ҳафта давомида хушхабарлар эшитасиз. Бугундан бошлаб молиявий аҳволингиз яхшиланади. Пайшанбада лақиллатиб кетишларидан эҳтиёт бўлинг. Шанба амалий битимлар учун қулай. Якшанбада мириқиб ҳордиқ чиқаринг.

БУЗОҚ (22.04-20.05) Шу кунларда маҳбуб ёки маҳбубангиз кўнглини овланг. Пайшанбада соғлигингизга боғлиқ муаммолар туғилиши мумкин. Шанбада эзгу муждалар тинглайсиз. Якшанбада алдаб кетишларидан эҳтиёт бўлинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06) Ҳафта боши хайрли кечмоқда. Чоршанбада ёқимли хабарлар эшитасиз. Жумада лақиллатиб кетишлари мумкин. Дам олиш кунларида табиат қучоғида бўлинг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07) Ҳафта бошида саломатлигингиз бироз қийнаган бўлса-да шу кунларда молиявий масалаларда ишингиз ўнг келади. Пайшанбада кўнглингизга хуш келадиган харидлар қилишингиз мумкин. Пайшанбада алданиб қолманг. Якшанбада амалий битимлар тузиш учун қулай.

АРСЛОН (23.07-22.08) Ўтаётган ҳафта сиз учун оғирроқ кечмоқда. Соғлигингиз хусусида муаммоларга дуч келасиз. Ҳафта мобайнида молиявий ва амалий соҳаларда каттароқ ишга қўл уриш жоиз эмас. Дам олиш кунлари кайфиятингиз яхшиланади. Маҳбуб ёки маҳбубангиз билан муносабатларингизни яхшиланг.

ПАРИЗОД (23.08-22.09) Шу кунларда кайфиятингиз хуш. Лекин энди бироз чарчоқ сезасиз. Ҳафта охирларига бориб, аҳвол яхшиланади. Амалий ишларга, муваффақиятларга эришишингиз мумкин. Имконни қўлдан берманг.

ТАРОЗИ (23.09-22.10) Ҳафта бошидаёқ пулингиз кўпайган бўлса ажаб эмас. Ҳафта ўрталарида амалий ишларни битириш учун қулай. Иложи борича зарур ишларни ҳафтанинг биринчи ярмида бажаришга ҳаракат қилинг. Чунки кейинроққа бориб соғлигингиз билан боғлиқ муаммолар туғилиши мумкин. Дам олиш кунлари мириқиб ҳордиқ чиқаринг.

ЧАЁН (23.10-22.11) Ишларингиз бироз юришмай турибди. Бунга парво қилманг. Чунки, ҳафтанинг иккинчи ярмида сизга омад кулиб боқади. Бизнес ва молиявий муносабатларда мақсадингизга эришасиз.

ЎҚОТАР (23.11-21.12) Кечаги каби пайшанба куни ҳам хушхабарлар эшитасиз. Шанбада амалий битимлар тузишингиз, якшанбада кўнгилли харидлар қилишингиз имкони туғилади. Жумада алдаб кетишларидан эҳтиёт бўлинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12-19.01) Ҳафта бошидаги чарчоқ ҳамда соғлигингизга доир муаммолар ўтиб кетади. Кейинги кунларда аҳвол ижобий томонга ўзгаради. Пайшанбада молиявий рағбатга мушарраф бўласиз, жумада хушхабарлар тинглайсиз. Якшанбада амалий ишлар олға силжийди.

ҚОВҒА (20.01-18.02) Ҳафта бошланишида айрим ихтилофларга дуч келган бўлсангиз, пайшанбада хушхабарлар тинглайсиз. Жума амалий битимлар тузишга қулай. Якшанбада пулингиз кўпайиб қолиши мумкин.

БАЛИҚ (19.02-20.03) Ҳафта бошидаги соғлигингизга оид муаммолар ечим топади. Кейинги кунларда аҳвол яхшиланади. Шунга қарамасдан, бу ҳафта молиявий масалаларда каттароқ ишларга қўл уриш тавсия этилмайди. Ҳафта охирида маҳбуб ёки маҳбубангиз билан дилтортар суҳбатлар қилинг.

2000 йил 16 февраль
№ 13-14 (145-146)

Яхшилар гулшани

Фозил қори Ёсин ўғли СОБИРОВ

5. Қўшнининг ҳаққи

Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафо саллоллоҳи алайҳи вассаллам марҳамат қилиб айтадиларки, «Қўшнисига зулм, жабр, ҳасад ва араз қилиб юрган одамнинг иймони йўқ.» «Ё Расулуллоҳ, - сўрадилар саҳобаи-киромлар Пайғамбаримиздан, - қўшнининг қўшнисига ҳурмати қай даражада бўлади?» Сарвари олам жавоб бердиларки, «Қўшнининг ҳурмати - онанинг ҳурмати билан баробар».

Бир куни Абу Уни Осри деган саҳоба Пайғамбаримиз дунёдан ўтганларидан кейин қўй сўйдирдилар. Барчага гўштдан тарқатдилар ва ғуломларига: «Қўшнимиз яҳудийга ҳам гўштдан олиб чиқиб беринглар», - дедилар. Ғуломлари у кишининг гапларини эшитмаганликка олдилар. Саҳобамиз сўзларини яна такрорладилар: «Қўшним яҳудийга ҳам гўштдан олиб чиқиб беринг». Шунда ғуломлар айтдилар: «Дилимизга озорлар бераяпсиз, эй, Саҳобаи киром, ахир қўшнингиз яҳудий-ку?» Шунда ғуломларга саҳобамиз айтдилар: «Ғуломлар, эсингиздан чи-қардингизми, ё эшитмаганмисиз, Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафо саллол-лоҳи алайҳи вассалламнинг қўшнилар ҳаққи тўғрисида гапирганларини. У киши ўтирганларида, суҳбатларида ҳам, маъракаларда айтар-дилар-ку, унутдингизми? Қўшни агар мусулмон, ҳам қариндош бўлса унинг учта ҳаққи бор: мусулмончилик ҳаққи, қариндошлик ҳаққи ва қўшничилик ҳаққи. Агар қўшнингиз қариндош бўлмаса-ю, мусулмон бўлса, иккита ҳаққи бор: мусулмончилик ҳаққи ва қўшничилик ҳаққи. Агар қўшнингиз ғайридин бўлса битта ҳаққи бор: қўшничилик ҳаққи.

Ўша замон саҳобаларидан бири Абу Ҳурайра Расулуллоҳдан қўшнининг қўшнига қандай ҳақлари бор? - деб сўрадилар. Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафо саллоллоҳи алайҳи вассаллам айтибдилар: Биринчи ҳақ, агар қўшни қарз сўраса беришлик. Чунки қўшнига энг яқин одам сиз бўласиз. Иккинчи ҳақ - қўшнинг агар бирор тўйми, йиғинми, маъраками ўтказса, чақирганда бошқа ишларни ташлаб, шуникига чиқасиз. Учинчи ҳақ - қўшнингиз агар бетоб бўлиб қолса, ҳолидан хабар оласиз. Тўртинчи ҳақ - уйида бирор ҳашарми ё бошқа бирор юмуши бўлса, ёрдам сўраганда ёрдам берасиз. Бешинчи ҳаққи - қўшнингиз бошига мусибат тушганда ташвишига шерик бўласиз. Олтинчи ҳақ - яхшиликка эришганда уни қутлайсиз, дуо қиласиз, хурсандчилигида шерик бўласиз. Еттинчи ҳақ - қўшнингиз оламдан ўтса жанозасида иштирок этишингиз шарт.

Яқинда бир жанозада бўлдик. Беш-ўн чоғлик қариндошлардан бўлак ҳеч ким йўқ. Бунинг устига катта, ҳашаматли иморат ҳовлисидамиз. Марҳумнинг жуда катта жойларда ишлагани билиниб турибди. Мен маҳалла оқсоқолини имлаб чақирдим. «Бу одамларни жанозага хабар берганмисиз, десам ҳалиги оқсоқол, «Қори ака, маҳалладагилар чиқмайди, ўзимиз олиб бориб дафн қилаверамиз», - дедилар. Мен ҳайрон бўлиб, сабабини сўрадим. Билсак, бу одам бирорта қўшнисиникига ёки маҳалладаги бирор бошқа кишиникига чиқиб, на тўйда, на маъракада қатнашмаган экан.

«Ё Расулуллоҳ, - деб сўради бир йигит. Муҳаммад Мустафо саллоллоҳи алайҳи вассалламдан, - мен ўзимнинг кимлигимни қаердан билсам бўлади? Қилаётган ишларим тўғри ё нотўғрими, билишим мумкинми?» Сарвари олам бу йигитга қараб айтибдилар: «Икки ёнингу рўпарангдаги қўшнингдан сўрагин, шулар бирдек яхши деса, яхшисан, ёмон десалар ёмонсан.» Эсингдан чиқармагинки, қиёмат куни намоздан сўнг қўшничиликнинг сўроғи бўлади. Кимлигинг, қилмишларинг биринчи бўлиб қўшнидан сўралади. Аллоҳ ўзи билади, кимлигингни, лекин биринчи бўлиб қўшниларингни гувоҳ қилади».

Саккизинчи ҳақ - қўшни йўқлигида уйига қараб туришлик. Хабар олиб, бир қоровулдек хизмат қилишлик экан. Агар қўшнининг бошлиғи йўқ бўлса, унинг бола-чақасига озор беришликдан тийилишлик экан.

Ўнинчи ҳақ - қўшнининг розилигини олиб, қарши бўлмасагина иморатни баланд қилиб қурасиз. Ҳозир-чи, қўшни нима, иморатим билан иши бўлмасин, хоҳласам тўрт қават соламан», - деб юборадиганлар ҳам бор.

Илгарилари ота-боболаримиз мевали дарахт эксалар девор четига, кўча тарафга яқин жойга экишганки, шунинг мевасидан қўшним ҳам, кўчадан ўтаётган йўловчи ҳам баҳраманд бўлсин деб. Энди ҳозир қўшни тарафга ўтиб кетган дарахт шохини шартта кесиб ташлайдиганлар ҳам бор. Кўп қаватли уйларнинг бостирма «подъезд»ларини супуриб қўйишни ҳеч ким ўзига эп кўрмайди. Супуриб, қўшниси эшиги тагида тўплаб қўядиганлар бор.

Тўрт мазҳабнинг бирига асос солган, буюк аллома, уламо имоми Аъзам Раҳматулоҳи Алайҳнинг қўшнилари оташпараст - маъжусий бўлган экан. Имоми Аъзам ибодат, илм билан банд бўлиб, «Илмимдан бошқалар ҳам баҳраманд бўлсин», - деб тинимсиз китоб ёзар, фикрларини тўлиқ қоғозга туширишга ҳаракат қилар эканлар. Қўшнилари эса атайин «китоблар нотўғри бўлсин, фикрлари чалғиб кетсин», «ёзолмай ўтсин» деб ичиб, маст-аласт бақириб, хотинини уриб, бола-чақасига тинчлик бермай, бақир-чақир қилар экан. Девор юпқа. Жанжал-сурон шундоқ эшитилиб турар экан. Имом Аъзам индамас эканлар. Қўшним ранжиб қолмасин, деб «Нега бундай қилаяпсиз?» ҳам демас эканлар. Лекин қўшнилари тўполонни авжига чиқаради. Имом Аъзам бориб-бориб бу тўполонларга ўрганиб ҳам қоладилар. Шу алфозда орадан беш йил ўтади. Бир куни қарасалар қўшниларининг овози чиқмаяпти. Жимиб қолган. Иккинчи куни ҳам маъжусий қўшниларининг товуши чиқмас эмиш. Учинчи куни ҳам шундай, жим-жит. Имоми Аъзам Раҳматуллоҳи Алайҳ хавотир олиб, «Тинчликмикан, нимага бу маъжусий қўшнимнинг овози чиқмай қолди», - деб уйига чиқиб, эшикни тақиллатибдилар. Ичкаридан қўшниларининг аёли чиқиб келибди.

— Қўшни, тинчмисизлар? Нега эрингизнинг овози чиқмай қолди? Хавотир олиб чиқдим, нима гап? - дебдилар. Аёл кўзларига ёш олиб:

— Эрим маст ҳолда миршабларни ҳақорат қилиб, сўккан эканлар, ҳибсга олиб кетишди. Қамаб қўйганмишлар, - дебди, - уч кун бўлди, тақсир.

Имоми Аъзам уйга чиқиб ўтира олмабдилар. Зиндонхонага йўл олибдилар. Зиндонбондан сўраб-суриштирибдилар. Зиндонбон таъзим билан, «Зиндонда мусулмон аҳлидан ҳеч ким йўқ. Битта одам ётибди, у ҳам бўлса маъжусий, - дебди. Имоми Аъзам Раҳматуллоҳи Алайҳ қўлларини кўксиларига қўйиб, «Эй биродар, шу кишини йўқлаб юрибман. У менинг қўшним бўлади. Тўртта фарзанди бор, увол бўлмасин. Камбағал одам, қўйиб юборинглар, инсофга келиб қолар. Мен шу айбдорни кафилликка оламан деб келдим», - дебдилар. Маъжусийни зиндондан озод этибдилар. Маъжусий зиндон эшигидан чиқибоқ Имоми Аъзамга: «Сизни шундай улуғ қилиб тарбиялаган динингиз ҳақ дин экан, шаҳодатликка ўтинг, мен Ислом динини қабул қилдим» деб ҳалиги маъжусий зиндон эшиги олдида Имоми Аъзам оёқларига йиқилиб туриб: «Ла илаҳа иллоллоҳ, Муҳаммадур Расулуллоҳ» деб калима келтирган экан. Мусулмон олами андиша билан, мулоҳаза ва мулойимлик билан иш тутишга ундайди. Ана шунда бошқалар ҳавас қилади, бизга.

Бўш иш жойлари сизга мунтазир!

Тошкент шаҳрида 2000 йил 1 февралгача 12736 та корхонада бўш иш жойлари рўйхатга олинган. Улардан Тошкент шаҳри бўйича 15150 та. Булардан 11513 таси ишчи касблари, 3637 таси мутахассислар ва хизматчилар, шу жумладан, халқ хўжалиги тармоқлари бўйича ҳолат:

	Фоиз ҳисобида:
1. Саноатда - 1889 та	12,5
2. Қурилишда - 3973 та	26,4
3. Соғлиқни сақлашда - 1520 та	10,0
4. Савдо ва умумий овқатланишда - 309 та	2,0
5. Турар жой ва маиший хизматда - 1792 та	11,8
6. Транспорт ва алоқада - 2084 та	13,7

7. Ва бошқа соҳалар - 3583 та бўш иш жойлари мавжуд.

Иш ҳақи 3000 сўмдан - 5000 сўмгача бўлган иш жойлари - 30,0 фоиз.

Иш ҳақи 5000 сўмдан - 10000 сўмгача бўлган иш жойлари - 40 фоиз.

Иш ҳақи 10000 сўмдан - 20000 сўмгача бўлган иш жойлари 18,2 фоизни ташкил қилади.

Мурожаат учун манзилгоҳлар:

Акмал Икромов тумани меҳнат органи - Чилонзор, 22-даҳаси, 7-уй, телефон: 74-58-91.

Бектемир тумани меҳнат органи - Ҳ.Байқаро кўчаси, 4-уй, телефон: 195-11-88.

Мирзо Улуғбек тумани меҳнат органи - Гоголь кўчаси, 38-уй, телефон: 136-36-55.

Миробод тумани меҳнат органи - Т.Шевченко кўчаси, 64-уй, телефон: 54-46-31.

Собир Раҳимов тумани меҳнат органи - Қорасарой кўчаси, 269-уй, телефон: 48-43-50.

Сирғали тумани меҳнат органи - Спутник-1 даҳаси, 42-уй, телефон: 58-08-95.

Ҳамза тумани меҳнат органи - М.Хасанова кўчаси, 2-уй, телефон: 96-49-40.

Чилонзор тумани меҳнат органи - Фарҳод кўчаси, 10-уй, телефон: 76-77-99.

Шайхонтоҳур тумани меҳнат органи - Марказ-14, 7-уй, телефон: 144-57-89.

Юнусобод тумани меҳнат органи - Ж.Обидова кўчаси, 8 «Б»-уй, телефон: 35-02-82.

Яккасарой тумани меҳнат органи - Бобур кўчаси, 33-уй, телефон: 54-89-61.

«НЕФТЧИ»- МУСОБАҚА ҒОЛИБИ

Фарғонада «Пахтакор-79» хотира турнири ниҳоясига етди.

Унда Фарғона водийсида мамлакат чемпионатининг олий ва биринчи лигаларида тўп сураётган футбол клублари ҳамда Олмаотанинг «Қайрат» футболчилари ўзаро куч синашишди.

Икки гуруҳга бўлинган ўн жамоа ўртасида футбол бахслари курашларга бой бўлди. Турнирнинг финал бахсида Фарғонанинг «Нефтчи» ва Наманганнинг «Навбаҳор» футболчилари «курашди». Азалдан бир-бири учун муносиб рақиб сифатида майдонда тўп сурга икки жамоанинг ғолибликка бўлган иштиёқи баланд бўлди. Ўйиннинг асосий вақти 2:2 ҳисобида якунланди. Қўшимча вақтда ҳам ҳар бир жамоа икки бор рақиб дарвозасини ишғол этди. Шундан сўнг турнир ғолиби 11 метрли жарима тўпи тепиш бахсларида аниқланди. Бу борада «Нефтчи» футболчиларининг қўли баланд келиб, 3:0 ҳисобида устунликка эришди.

Р.КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири

СУРХОНДА ДАРАХТ ГУЛЛАДИ

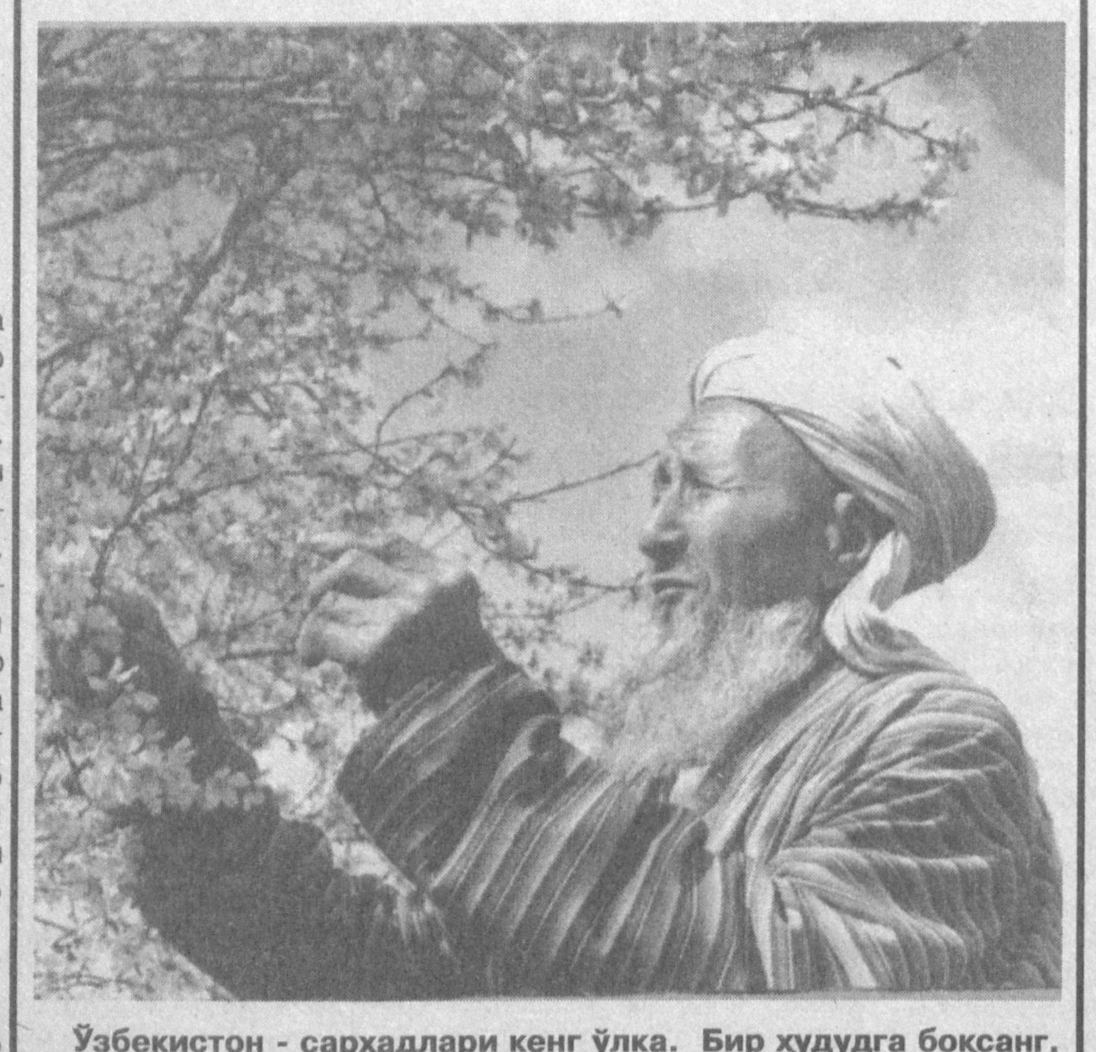

Ўзбекистон - сарҳадлари кенг ўлка. Бир ҳудудга боқсанг, қор уюмларига бурканган қишлоқ чуқур уйқуда мудраб ётади, тоғлар аёз қўйнида. Бошқа воҳаларга боқсанг, дарахтлар оқ либосга бурканган - баҳорий чечаклар, гуллар очилган.

Оталаримиз азалдан баҳорни уйғониш, янгиланиш фасли сифатида улуғлаб келганлар. Аёзли, диққинафас қишдан эсон-омон кўкламга чиқиб олганлари учун ҳаётнинг, шу азиз онларнинг ҳақига яна бир бора шукурлар айтишган. Шундан бўлса керак, илк гуллаган дарахтларни қаршилаш учун далаларга биринчи галда қарияларимиз ошиқишади. Бу ошиқиш дунё лаззати, шу ёруғ оламнинг илк нафаси янглиғ ардоқлидир.

Айни кунларда Сурхон кенгликларида гуллаган новдаларга «ассалому алайкум» деб мурожаат қилган оталаримиз доимо бор бўлишсин. Улар янгидан бошланаётган ҳаётга, кўклам нишонасига тинчлик, омонлик, етуклик тилайдилар. Гуллаган ҳар бир новда тимсолида ҳаётни, ҳамиша азиз ва бетакрор умр йўлини кўрадилар. Зеро, Ўзбекистондек сарҳадлари кенг диёрнинг иссиқ иқлимларида баҳор нафаси уфура бошлади.

Маҳалла ва спорт

«Маҳаллада тобландим»

Наманган шаҳрининг «Гулбоғ» маҳалласидан чиққан спортчи Бобурбек ЮНУСОВнинг сўзлари бу.

1999 йилнинг 3-5 декабрь кунлари Венгрия пойтахти Будапештда ёшлар ва ўсмирлар ўртасида каратэ бўйича VIII жаҳон кубоги мусобақалари бўлиб ўтди. Унда Хорватия, Қувайт, АҚШ, Мексика, Арманистон, Россия, Германия каби 20 дан ортиқ мамлакатлардан келган ёш спортчилар қатори ўзбекистонлик ёшлар ҳам ғолиблик учун кураш олиб бордилар. Мазкур беллашувларда муваффақиятли иштирок этган Ўзбекистон терма жамоаси 4 та олтин, 9 та кумуш ва 5 та бронза медалини қўлга киритиб, умумжамоа ҳисобида 2-ўринни эгаллади. Юртдошларимизнинг бу ютуғида наманганлик «қора белбоғ» соҳиби Б.Юнусовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Бу тўғрида унинг ўзи шундай дейди:

- Жаҳон спорти юлдузлари Пеле, Муҳаммад Алиларнинг хотиралари битилган мақолаларни ўқиганмисиз? Уларнинг барчасида бу юлдузлар спортдаги дастлабки қадамларини кўча-кўйда бошлаганларини таъкидлашади. Мен ҳам ёшлигимдан барча тенгдошларим сингари футболга, курашга ва боксга қизиқар эдим. Ҳамон маҳалламиздаги болалар билан ўтказилган завқли кунларимни армон билан эслайман. Спортнинг каратэ тури бўйича эришган ютуқларимда маҳаллада тобланганим кўмак берган бўлса не ажаб. У эришган ютуқда отаси Муҳаммаджон аканинг ёрдами катта бўлди. Дарвоқе, Муҳаммаджон ака каратэ бўйича ўтказилган мусобақаларда бир неча бор вилоят, республикада совринли ўринлар эгаси бўлган. Ҳозирда вилоят каратэ федерацияси Президенти. Венгрияда ўтказилган ёшлар ва ўсмирлар ўртасидаги VIII жаҳон кубоги мусобақаларида эса бронза медалини қўлга киритди.

Эндигина 17 баҳорни қаршилаётган Наманган шаҳридаги 31-ўрта мактаб ўқувчиси, қора белбоғ соҳиби Бобурбек Юнусовнинг катта ғалабалари ҳали олдинда.

И.ЖУМАНАЗАРОВ,
«Mahalla» мухбири.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ

Мозий садоси

Зардўшт яратган гузарлар

Зардўштийнинг эътиқоди замирида том маънода меҳнат ва меҳнат аҳлини улуғлаш ётади.

*** «Майдоннинг ўртасида 9 та, орқа ва олди томонларида 3 тадан гузаргоҳлар барпо этинглар»**

*** Тонг саҳарлаб хўрозлар нима дейди?**

*** Кимки зироат уруғини сепса...**

*** Молларни ваҳшийларча қурбон қилиш - девлар иши!**

Зардўштнинг Ваҳийдан сўнг Ахуромаздо билан илк руҳий мулоқоти (Меърож)-даёқ бунинг излари яққол сезилади. Зардўшт сўрди: **«Эй Ахуромаздо! Дарёи Фарохи Картни (Амударё)ни нега яратдинг?» Аҳуромаздо айди: «Бу улкан сувнинг икки соҳилида бандаларим зироат экиб, деҳқончилик қилсин, боғ-роғлар, ўрмонзорлар барпо этсин, чорва моллари кўпайиши учун серўт кенг яйловлар кўпайсин, деб яратдим»**, деб хитоб қилади. «Авесто»да бу масала ҳийла атрофлича талқин этилган.

»Авесто»нинг яштларида, хусусан, «Вендидод»да чорвадорлар, деҳқонлар, ҳунарманд, олим, табиб, бинокор, боғбон, зироаткор, қуролсоз, темирчи сингари юзлаб касб-ҳунар эгалари ҳақида фикрлар мавжуд. Жумладан, «Вендидод»нинг 15-16-бандларида қуйидагиларни ўқиймиз: **«Тонг саҳарлаб хўрозлар: Эй мардум туринг, ростлик ва яхшилик йўсинини тутинг, ибодатингизни қилинг, танбаллик девини ўзингиздан қувинг, у сизнинг ғайратингизни сўндириб, ғафлат уйқусига тортади, деб бонг уради».**

Деҳқончилик шундай бир улуғ ва мўътабар касбки, у бандаларини ноз-неъматлар билан таъминлаш билан маънавият ва яхши хулқ равнақи учун ҳам замин яратади! **«Эй Зардўшт, кимда ким зироат иши билан шуғулланмас, ер ҳайдаб уруғ экмас экан, ер бундай одамни таҳдид этади ва дейди: Эй ер ҳайдамайдиган одам, шуни билгилким, бегоналар эшигига овқат тилаб боргайсан, ҳамиша ўзгаларга тамаъ қўлини чўзиб юргайсан».**

Ҳалол меҳнат эвазига кун кечирмоқ, иложи борича йўқсиллар, ғамзадаю беморларни пок ризқидан ҳадя бериб хурсанд қилмоқ, ўзгаларнинг миннатли нонига кўз тикмаслик зардўштийларнинг энг юксак хулқ меъёри ва низомидир. «Ўзгаларнинг миннатли инъомига кўз тикма; ўз меҳнатингдан келадиган молни қўлдан кетказма. Кимдаким ўз ҳаракати ва меҳнати эвазига келмаган нонни ер экан, у ўзгаларнинг миясини кемираётганга ўхшайди».

Маълумки, зардўштийликкача ҳукм сурган кўпхудоликда ҳар бир қавм ўз худоси учун мол сўйиб, қурбонлик қилиши шарт бўлган, бу эса халқнинг асосий тирикчилик воситаси бўлмиш қўй, эчки, туя, от, мол, ҳатто уй паррандаларининг тобора қирилиб кетишига олиб келади. Яккахудолик эътиқоди тантана қилгач, Зардўшт ана шу расмни манъ қилиб, ҳафтада тўрт кун гўштсиз овқатланишни жорий этади. Бу чорвачиликни янада ривожлантиришнинг муҳим омили бўлди. Хусусан, юртлар орасидаги савдо-сотиқ, карвон савдосини ривожлантиришда асосий восита бўлган туя парваришлашга алоҳида эътибор берилади. Кўп худолик удумларига кўра ҳайвонларни турли усулларда; бўғизлаб ўлдириш, миясига гурзи билан уриш, қорнига, биқинига ханжар санчиш, кўзини ўйиб олиш ва бошқа йўллар билан қурбонлик учун ўлдиришган. «Авесто»да бу девнинг иши, деб қораланади. Шунинг учун Зардўшт нутқларидан бирида халққа **«Эй Маздопарастлар! Чорваларни яхши парвариш қилинг, уларни беҳуда озор, зулм ва қатлдан асранг: девсифатлар уларни парвариш қилиб, зироат экишда фойдаланиш ўрнига, шодмонлик билан қурбон этадилар»**, деб мурожаат қилади.

Характерлиси шундаки, агар қиз болаларга барча билимларни ўрганиш билан бирга рўзғор юргизиш билан боғлиқ касбларини билиш мажбурий бўлгани каби, зардўштийлар удуми талабларига кўра ўғил болалар замонавий билимларини билиш, моддий бойлик яратадиган касбларни ўрганиш билан бирга 32 ҳарбий ҳунарларни ўрганишга мажбур бўлган. Ана шунга кўра 17 яшар йигитлар «камапбандлик» расмидан ўтказилган.

Обиданинг турли қисмларида ерни авайлаб - асраш масалалари ҳам бевосита чорвачилик, зироаткорликни ривожлантириш билан боғлиқ тарзда баён этилган. Бу масалалар кўпинча бевосита Яздоннинг бандаларига фармони, ғамхўрлиги тарзида, баъзан эса, Зардўшт билан савол-жавобларда, пайғамбарнинг мурожаатида ўз ифодасини топган. Тангри яратган замин ва ундаги неъматлар инсонлар, барча жонзотлар насибаси. Оша тилидан баён этилган мана бу фикрларга эътибор беринг: **«Мен Ахуро яратган ҳудудсиз ерларни асрайман. Зероки бу заминда кўп гўзал неъматлар унади. Бунда юксак тоғлар, кенг яйловлар, шаррос оқа-0диган тоза сувлар мўл. Навтак анҳори оқиб ўтадиган ушбу ерларда поктийнат одамлар яшайди, чорва моллари, беш турли паррандалар парвариш топади, ранг-баранг гиёҳлар униб ўсади».** «Вендидод»да боғу роғлар барпо қилиш, мевали кўчатлар ўтқазиш каби масалаларга, умуман, қишлоқ хўжалигини, боғдорчиликни ривожлантиришга эътибор бериш қайта-қайта уқтирилади. **«Хушҳаво бу ерларга хушбўй ўсимликлардан ўтқазинглар, шундай қилингларки, улар жуфт-жуфт ўрнатилган бўлсин. Ўша кенг майдоннинг ўртасида 9 та, орқа ва олди томонларида 3 тадан гузаргоҳлар бунёд этинглар. Ўша гузаргоҳларга соя-салқин ва мевали дарахт уруғларидан 900 дона экинглар».** Натижада халқ ана шу ерда дунёдаги энг камёб, серҳосил боғлар барпо этадилар, чор атрофида поёнсиз, серўт яйловлар бунёд этилади.

»Вендидод»нинг уч ўрнида ерларнинг шўрини ювиш, захини қочиришнинг ҳосилдорликка нафи, янги ерларни ўзлаштириш, ташландиқ чўлларга сув чиқазиш ҳақида фикр юритилган. Масалан:

Зардўшт сўрди:

— Эй дунёнинг яратгувчиси! Ҳамма жойдан кўра ерлари обод кишилар қаерда?

Ахурамаздо деди:

— Эй Спитамон Зардўшт! Серҳосил буғдой навлари кўпроқ сепилиб, мевали бута ва дарахт кўчатлари мўл ўтқазиладиган, қуруқ ерларга сув чиқарилиб, ўзлаштирилган, ерларни шўрини ювиб, захини қочириб зироат экадиган замин обод юрт ҳисобланади.

Хулоса қилиб айтганда, «Авесто»нинг бошидан охиригача турли муносабатлар билан ижодий меҳнат ва меҳнат аҳли таъриф-тавсиф этилади: қўш суриб, бел ишлатиб, ўроқ ўриб, сурув ҳайдаб, от елдириб, сув тараб, кўчат ўтказиб луқмаи ҳалол, ризқу рўзи топиб ейишга даъват этилади. Ана шунда юрт обод, эл фаровон бўлади. Зардўштийликнинг асосий ғояси ҳам шу!

Мирзо Улуғбек туманидаги «Mahsus qurilish plastik» масъулияти чекланган жамият фаолияти тугатилади.

Даъволар бир ой муддат ичида қабул қилинади.

Телефон: 41-41-02. 5567 ва 5104 рақамли абонентлар.

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ,
Иброҳим РАҲИМ,
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Рустам ҚОСИМОВ.

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ

Навбатчи:
Олим БЕГАЛИЕВ

Саҳифаловчи:
Лилия БИНАШЕВА

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма тобоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси, Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма Г-130

Топширилди—20.30